

רשומות

הצעות חוק

הכנסת

26 במאי 2014

548

כ"ו באייר התשע"ד

עמוד

הצעת חוק שירותי הדת היהודיים (תיקון מס' 21) (איסור קבלת תמורה בעד עריכת נישואין).
התשע"ד-2014 92

מתפרסמת בזה הצעת חוק של חברת הכנסת מטעם ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת:

הצעת חוק שירותי הדת היהודיים (תיקון מס' 21) (איסור קבלת תמורה בעד עריכת נישואין), התשע"ד-2014*

- הוספת סעיף 114 .1 בחוק שירותי הדת היהודיים [נוסח משולב], התשל"א-1971, אחרי סעיף 114 יבוא:
- "איסור קבלת תמורה בעד עריכת נישואין
114. (א) בסעיף זה -
"רב אזורי", "רב יישוב" ו"רב שכונה" - כהגדרתם בסעיף 17(3),
(4) ו-(5) לחוק הרבנות הראשית לישראל, התש"ם-1980,
בהתאמה;
"רב עיר" - כהגדרתו בסעיף 15(א)(2).
(ב) רב עיר לא יקבל כל תמורה או טובת הנאה אחרת לבד ממשכורתו בעד נישואין שערך.
(ג) בכפוף להוראות סעיף קטן (ב), לעניין רב שהוא עובד מועצה דתית או רשות מקומית, ובכלל זה רב אזורי, רב יישוב ורב שכונה, השר, באישור ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת, יקבע הוראות בדבר -
(1) מספר טקסי הנישואין שיערוך הרב ואת תחום עריכתם, ורב כאמור לא יקבל כל תמורה או טובת הנאה אחרת, לבד ממשכורתו, בעד נישואין שערך לפי תקנות אלה;

ד ב ר י ה ס ב ר

- רבני ערים, רבנים אזוריים, רבני יישובים ורבני שכונות הם עובדי הציבור הזכאים לשכר בעד עבודתם, לרבות בעד עריכת נישואין. כיום, קבלת תמורה בעד עריכת חופה וקידושין, נוסף על שכרו של רב כאמור, אינה מוסדרת בחקיקה ראשית.
- בעקבות טענות על תשלום שניתן לרבנים עובדי הציבור בעד עריכת נישואין, אישרה מועצת הרבנות הראשית לישראל, בשיתוף עם משרד המשפטים והשר לשירותי דת, כללים בנושא עבודה פרטית של רבנים עובדי ציבור, ובכלל זה קבלת תמורה בעד עריכת נישואין. הכללים אוסרים על רבני ערים, רבני שכונות ורבנים אזוריים לקבל תמורה בעד עריכת נישואין אם לפחות אחד מבני הזוג נר בתחום הרשות המקומית, האזור או השכונה שבהם מכהן הרב, למעט החזר הוצאות ודמי ביטול זמן כפי שנקבע בכללים, שכן עריכת נישואין לתושבי המקום היא חלק מתפקידו של הרב ועל כך הוא מקבל את שכרו. אלא שכללים אלו אינם אוסרים על הרב עורך הנישואין
- שהוא עובד המועצה הדתית או הרשות המקומית שבה נרשמו בני הזוג לנישואין, לגבות תשלום בעד עריכתם. אם בני הזוג אינם מתגוררים בתחום הרשות המקומית, האזור או השכונה שבהם מכהן הרב. כמו כן, הכללים נקבעו לפני התיקון לפקודת הנישואין והגירושין (רישום) (ס"ח התשע"ד, עמ' 29), שהביא לפתיחת אזורי הרישום לנישואין. יתרה מזאת, מדוח מבקר המדינה לשנת 2012 ולחשבונות שנת הכספים 2011 (דוח שנתי 2013, 8.5.2013) עולה כי נכון לעת פרסומו המשרד לשירותי דת ונהרבות הראשית לישראל לא פעלו ליישום הכללים האמורים שקבעה מועצת הרבנות הראשית לישראל.
- מוצע להסדיר בחקיקה ראשית את קבלת התמורה בעד עריכת נישואין;
ראשית, מוצע לאסור על רבני עיר לקבל כל תמורה בעד עריכת נישואין, לרבות החזר הוצאות ודמי ביטול זמן (סעיף 114(ג) המוצע).

* הצעת חוק מס' 799/19/8 (מספר פנימי: 477832); הועברה לוועדה ביום י"א בתמוז התשע"ג (19 ביוני 2013).

1 ס"ח התשל"א, עמ' 130; התשע"ד, עמ' 38.

2 ס"ח התש"ם, עמ' 90.

(2) התשלום המרבי שרבי רשאי לקבל בעד עריכת טקסי נישואין מעבר למספר ומחוץ לתחום שקבע השר בתקנות לפי פסקה (1):

ואולם, לא נקבעו תקנות כאמור, לא יקבל רב כל תמורה או טובת הנאה אחרת, לבר ממשכורתו, בעד נישואין שערך לבני זוג שנרשמו לנישואין במועצה הדתית או ברשות המקומית שהוא עובד שלה.

(ד) מידע בעניין זכויות בני זוג שנרשמו לנישואין, ובכלל זה זכותם לשירותי עריכת טקס נישואין ללא מתן תמורה או טובת הנאה אחרת לרב עורך הנישואין, יוצג במקום בולט במשרדי הרב רושם הנישואין שמונה בהתאם לסעיף 2(6) לחוק הרבנות הראשית, בשפות עברית, אנגלית, רוסית ואמהרית.

(ה) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מהוראות כל דין או הוראת מינהל לעניין עבודה פרטית של עובד מועצה דתית או רשות מקומית.

תחילה

2. תחילתו של חוק זה שישים ימים מיום פרסומו.

ד ב ר י ה ס ב ר

כדי לעודד ולהבטיח את יישומן של הוראות ההסדר המוצע, מוצע לקבוע כי המידע בדבר זכויות בני זוג שנרשמו לנישואין, לרבות הזכות לקבל שירותים של עריכת טקס נישואין ללא תמורה, יוצג במקום בולט במשרדי הרישום, בכמה שפות (סעיף 14ג(ד) המוצע).

בעת הכנת הצעת החוק לקריאה השנייה ולקריאה השלישית תגבש ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת את הסנקציה שתוטל על רב שיפר את הוראות ההסדר המוצע, בדומה לזו המוטלת על עובד הציבור העובד בעבודה פרטית ללא היתר. בין היתר, תשקול הוועדה אם לקבוע לעניין זה סנקציה כאמור בסעיף 181 לפקודת העיריות, שלפיו העונש לעובד עירייה העובד עבודה פרטית ללא היתר הוא קנס שסכומו פי שלושה משווי התמורה שקיבל העובד.

שנית, בנוגע לרבנים עובדי הציבור, מוצע להסמיך את השר לשירותי דת לקבוע בתקנות הן את מספר טקסי הנישואין שיחויבו לערוך והן את האזור הגיאוגרפי שבו יחויבו לעשות כן ללא קבלת תמורה. עם קביעת תקנות אלו ולאחר קבלת אישור לעבודה פרטית, רב כאמור יוכל לגבות תשלום מבני זוג שנרשמו לנישואין במועצה הדתית או ברשות המקומית שבה הוא עובד בעד עריכת נישואין מעבר למסגרת תפקידו שנקבעה בתקנות כאמור, בסכום מרבי שגם אותו יקבע השר לשירותי דת בתקנות. מוצע להבהיר כי כל עוד לא יתקין השר לשירותי דת תקנות כאמור, יחול איסור מוחלט לקבל תמורה בעד עריכת נישואין לבני זוג שנרשמו לנישואין במועצה הדתית או ברשות המקומית שהרב מועסק בה (סעיף 14ג(ג) ו-(ה) המוצע).

יזמת: חברת הכנסת שולי מועלם-רפאלי